

MURASZOMBAT és VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI AR:

Felétős szerkesztő: Dr. OZIFRAK JÁNOS.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények lap szerkesztőségébe küldendők.

Évesz évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Kiadó:
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítoros egyenként hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlitter petítor sora 50 fill.

A vend intelligencia és a magyarisítás.

(Cz) E lapok hasábjain már ismételt szözlöttünk a mi derek vend népnök hazafias magatartásáról, különösen arról, hogy milyen szívesen magyarosodnak, és máris mily szép eredményeket tudtak a magyarisítás vezérei nálunk elérni. Rámutatunk cikkelyeinkben arra is, hogy ez a szép eredmény első sorban annak köszönhető, hogy a vend szarnazású intelligencia mennyire magyarrá lett, s ilyenkép mily örösi mérvben vált döntő tényezőjéve a magyarisítás kérdésének.

Anélkül, hogy arról panaszkodnánk, hogy népünk má nem eléggé fogékony a magyar haza eszméje iránt, anélkül, hogy felpanaszolni akarók a magyarisítás szünetelését, egy jelenséget kívánunk leszögezni, melyet huzamosabb idő óta észlelünk, és a mely jelenség mintha cáfolata akarna lenni annak, hogy a vend intelligencia hathatós tényezője volt mindenba a járás magyarisításának.

Midőn mi azt hirdettük, hogy a vend intelligencia ebben a kérdésben előljárt, akkor nemcsak azt mondtottuk, hogy a mi uraink jó magyar emberek, mert elégre ez nem annyira érdem, mint kötelesség, hanem arra utaltunk, hogy a mi értelmiségünk egyben magyarisítja is ezt a népet, amelynek vezetése reá van bízva, s a néppel való érintkezésben érezhető módon jut kifejezésre az,

hogy a vendség urai magyar emberek. Mert mi éppen ebben láttuk a hazafiságot, hogy ezek az urak nemcsak szavallat a hazafiságot és magyariságot, hanem gyakorlatilag is keresztül vitték. Az a hegybeli vagy mura menti ember, amikor ügyes bajos dolgáinak elintézése, vagy testi épségének helyre állítása, avagy más czélból falujából kimozdulva járásának közep pontjába került s itt dolgáinak elintézése közben azt tapasztalta, hogy az az uriember akivel neki dolga volt, s aki ugyancsak saját nemzetiségéből való, teljesen kifogástalan magyar ur, mint akár a szombathelyi vagy pesti urak, akkor gondolkodóba esett, s arra a következtetésre jutott, hogy magyar emberré lenni mégis csak kell, s meg kell tanulni azt a nyelvet amelyen az ő urai beszélnek.

Ujabbán azonban azt tapasztaltuk, hogy ez a mi vend intelligenciánk, nyilván tisztán kényelmi szempontból, szem elől téveszti azt a rendkívüli erős morális hatást, amely abban van, ha ő. t. i. az intelligens ember, népének egyszerű fiával nem vendül hanem magyarul beszél. Azt észleltük, hogy vendül tudó ügyvédek, orvosaink és egyéb hivatalnokaink nem beszélnek a néppel magyarul, hanem könnyebbség okáért vend nyelven cserélők ki gondolataikat.

És ez végzetes hiba. Ha az az egyszerű és kevés műveltségű ember azt veszi észre, hogy ő az anyanyelvével is boldogul, akkor inkább azt fogja használni, mert arra könnyebben rá jár a szája, és nem fog ma-

gyarul akarni beszélni, mert nem lesz rá szüksége.

Akik ismerik álláspontunkat és egyéniségünket, azok nem fogják félre érteni szavainkat, s nem veszik zokon fölünk ez irást. Azt hisszük, hogy ők maguk sem veszik észre e hibát, s öntudatlanul szolgálják a visszafeléfordést, ami pedig szomorú dolog volna az eddigi szép eredmények után. Nem akarnak tehát e sorok megrovást foglalni magukban, tisztán intő szót kívánunk tenni, hogy intelligens férfaink ne restelljék azt a fáradságot és ne beszéljenek a néppel vendül, hanem kényszerítsék őket rá a magyar szóra. Had érezze az a paraszt ember, hogy ő itt csak úgy boldogulhat, ha a magyar haza nyelven beszél és vend szavai süket fülekre találnak. Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy mereven zárkozzanak el a vend nyelv használatá elől, és még oly esetben is ragaszkodjanak a magyar beszédhez, amikor az illető egyén egy kukkot sem ért abból, hanem azt kérjük a mi urainktól, hogy ott ahol tudják, hogy magyarul is beszél vagy legalább is ért a hozzájuk forduló fél, ott csak azért, hogy hamarabb végezzenek vele, ne beszéljenek vendül. Nemrégiben volt alkalmunk tapasztalni, hogy olyan vend emberekkel, akik határozottan jól értenek magyarul, a vend intelligencia egyik-másik tagja vendül beszél. Ennek nem volna szabad történni. Lehetnek kivételes esetek, de rendszerre ez ne váljék mert akkor az a szép eredmény

TÁRCZA.

Fráter Aranka.

Egy ügyvéd barátomnál voltam látogatóban s javában beszélgettünk egy esom diakkori élményről meg jóga-széletünk, vidám és szomorú kalandjairól, mikor az írrok bejött jelenteni, hogy Fráter Aranka megint itt van.

— Csak hadd legyen — mondta szinte hangosan az ügyvéd — kezd már boszontani az a ven skatulya. Minduntalan a nyakamra jár?

— Miféle Fráter Aranka? — kérdeztem tőle. Csak nem az a híres, szép Fráter Aranka? Aki-vel együtt bálóztunk a bajos, gazdag Fráter Aranka?

— De éppen hogy az. A bajos, gazdag Fráter Aranka. Azaz, hogy csak volt bajos is, meg szép is.

— A híres Fráter Aranka?

— Az. Az íppi, érkeszerű Fráter Aranka. A Fráter Lénart lánya. Aki után te is bómoltál, meg én is. Érdekes történet ez. El is mondom neked róla mindent. Megírhatod. Azt tudod, hogy a büszke szépeg, aki minket is, meg másokat is keveselt, megszokott valami esch tisztelkedél.

— Nem tudom én.

— Nos hát akkor hallgasd meg. Mondom, hogy megszokott. Valami rongyos, koldus legény-nél. Képzelted Lénart bátyunk dühét. Kitagadta a lányát és egy garast sem adott neki. A szégeg esch, eschül járt. Be kellett állnia valami írroknak, vagy mit tudom én miféle kis hivatal-

noknak. Hanem hamar ráunt a nyomorgásra és föbe puffantotta magát. Lénart ur, aki ez alatt különben elverte mindenét, hallani sem akart a lányáról. Azóta itt el Pesten a szerencsétlen asszony. Volt ez már minden a világon Nevelőnk, kaszárók, holti kisasszony, tarsalkodók, pénzár-nokok, de sehol sem tudott megmaradni. Tudod, a Fráter-vér! A büszke, lusta Fráter-vér! Azt akarta volna, hogy ahová ő ment szolgálni, ott őt szolgálják ki.

Mig fiatalabb volt, i ötlen öreg uraknál esch el a mely egy darabig abban a reményben, hogy valamelyik majd esch elveszi; de amikor egyik sem akarta elvenni, hát szépen odébb állt mindennem.

Igy aztán szépen lassan kikopott minden helyről. Mók hozzám először beállított, hát fillér volt a zsebében. Pedig hozzám már igazán a vég-szükség kergette. Mert bizonyára csak akkor jött, amikor már sehol sem kapott semmit.

Képzelted, milyen nagyot néztem, amikor koldulni jött hozzám Fráter Aranka, akit, hiszen emlékeztesz rá, hogyan körülrajongtunk! Az a Fráter Aranka, aki egyszer nekem igert egy szupcsárdást s aztán a vacsoránál azt kérdezte tőlem, hogy igaz-e, hogy az apám zúsmester, mert akkor nem táncol velem.

Az ügyvéd arec még most is fellángolt erre a megszégyentésre, anyi, anyi év után.

— Azt kérdezte. Persze, hogy azt mondtam neki, hogy az, és hogy nem szégyentem, hogy az. Azzal ott hagytam.

Kacagva felelte, hogy csak azt akartam, mert jobb szerel Bay Abrissal táncolni a esárdást.

Bay Abris! Az is híres legény volt. Emlékszel rá? Azóta ez is járt nálam. De arról később.

Aranka azon a bálon csakugyan Bay Abrissal táncolta a esárdást, en pedig senkivel sem táncoltam, úgy fájt annak a leketlen leánynak megszégyentése.

Hanem másrészt talán ennek köszönhető az, amit eltertem. Mert csak ettől az időtől kezdve fekiüdtem komolyan neki a tanulásnak, a munkának. Ez a sertes ébresztette fel az önértetemet, az ambíciómat. Meg akartam mutatni, hogy a szégeg szűcs fiából külön ember lesz, mint a Bay ur Abrissából. Valamivé akartam lenni, hogy valamikor én szégyenithessem meg ezt a henege szepet, hogy valamikor érzethessem vele, hogy kár volt engem félre lökni az utjából.

Oh, hogy gyűlöltöm akkor is, még azután is sokáig mind a kettőt!

És a sors esodlatosképen elégtételt szolgáltatott. Akkor, amikor már eszemben sem volt a boszu. Mind a kettőt kezembe szolgáltatta.

Bay Abris meg a mult télen járt nálam. Az egykori híres gavallér longos és piszkos volt; ehhezett, azott, szinte ténnyen alva kért, hogy togyem be akár hová, akár minék felöltöztettem, jól tartottam, el nem eresztettem addig, mig a városzh be nem tettem dijonknak.

Persze, hogy nem becsülte meg magát! Né-hány het múlva esch beállított s ujra elpanaszolta, hogy kicsapták a dijonkságból.

— Miért?

— Eh olyan komiz parasztnépség között nem élhet meg az ur. Komizskodtak, en meg nem türtem a komizskodásukat.

Adtam neki egy pár forintot s elküldtem,

Balkányi E. papirkereskedése izléses izr. ünnepi képes lapok megérkeztek.

amit eddig elmünk sikerült, hamarosan a vissza fejlődés lejtőjére kerül.

Ha valaha úgy most van szükségünk egy egészséges, egységes magyar nemzetre. Mi mindig büszkén hirdettük magyar voltunkat, s ország szerzte úgy ismernek bennünket, mint olyan nemzetiséget, amely nem ismeri a nemzetiségi kérdést. Ezt a jó hírnévünket ne rontsuk le, és intelligenciánkat kérve kérjük, hogy nagy eszménket ne áldozzuk fel holmi kicsinyes kénelmű szempontoknak.

Pósfay Pongráz jubileuma.

Vármegyeszerte általános helyesléssel és érdeklődéssel találkozott a muraszombati járás közönségének azon kezdeményezése, hogy Pósfay Pongráz 40 éves szolgálatát megünnepelje.

A rendező bizottság kiküldött Szombat helyen járt, s a vármegyeházán általános lelkesedéssel fogadták a jubileum eszméjét kijelentve, hogy ez az ünnep nemcsak a muraszombati járásnak, hanem egyben az egész vármegyének ünnepe is. A vármegye központjának eme deklarációja természetesen nagy jelentőséget ad a muraszombati mozgalmának, a kilátásba helyezett megjelölésnek pedig az ünnep fényét fogják emelni.

A nagy rendező bizottság a múlt héten megalakult, s megkezdte az ünnepély előkészítés munkáját. Már kialakult az egész nap programja is, bár csak főbb vonásai. A legutóbb tartott rendező bizottsági ülésen megállapították az ünnepély programját.

A nagy nap ébresztővel fog kezdődni. A kora reggeli órákban zenekar fogja végig járni a várost, már eleve is hirdetőn, hogy ünnepre ébred a város népe. A zenekar harsszó akkordjaiba üdvözlések döröge fog vegyülni, amelyek a délelőtti folyamán többször ismétlődnek.

10 órákor hálaadó istentisztelet lesz a róm. kath. templomban, s az ünnepélyes szent misét dr. Ivánczi Ferenc sz. kanonok kerületi esperes fogja ecelebrálni az egész kerületi papság segítségével. Mise alatt a dalárda énekel Csizsár János vezetés alatt. Tolongások elkerülése végett a templomban fenntartott helyek lesznek. A misére zenezóval kivonul az önkényes tűzoltóság csapata

is teljes díszben dr. Sömen Lajos főparancsnok vezetés alatt zászlóval. Bem a templomban a rend fenntartásáról szintén a tűzoltó egyesület tagjai fognak gondoskodni.

Mise után az állami óvoda nagyobbik termében ünnepi dísz gyűlésre sereglik össze a közönség. A díszközgyűlés végleges tárgysorozata még nincsen megállapítva.

Délben 1 órákor dísz ebéd lesz a Dobray-féle étteremben. Egy teríték ára 5 korona lesz. A rendezőség ez uton is kéri a közönséget, hogy ebbeli szándékát f. hó 26-ig dr. Geiger Arthur bizottsági jegyzőnél jelentse be.

A tapasztalás bizonyítja, hogy ilyen nyilvános ebédek alkalmával a nagy közönség nem szokta komolyan venni a rendezőség abbéli kérését, hogy részvételi szándékát időben jeleltesse. És ez rendkívüli kellemetlenségre szolgáltat okot.

Mindenki tudja, hogy egy ilyen ebédre készülni kell, s ha a vendégök csak 80 jelentéssel emberre kell, akkor nem tud ellátni 120-át, vagy még ennél is többet. Ilyenkor azután kitér a felzárulás. A rendezőség e kellemetlenségnek nem akarja kitérni magát, sem pedig azokat akik tényleg jelentkeznek, mert is hangsúlyozottan kéri már 26-ig jeleltesse a részvevőit, hogy a vendégök kellő időben tájékozva legyen az iránt, hogy mit és mennyit kelljen beszereznie.

Az ebédet minden résztvevőnek a helye meglesz jelölve, s aki a kellő időben nem jelentkezett annak helye sem lesz biztosítva, a rendezőség pedig szigorúan fog ügyelni arra, hogy csak azok foglalhassanak helyet akik jelentkeztek.

A vidékeiről jövő vendégek elszállásolásáról szintén gondoskodik a rendező bizottság és felkéri ez uton is az előjmi akaratok, hogy amennyiben szállást igényelnek, ebbeli szándékukat szintén e hó 26-ig jeleltesse be dr. Geiger Arthurnál.

Az ünnepélyre szóló meghívók a jövő hét folyamán fognak kibocsátani. Felértesek elkerülése végett a rendező bizottság kijelenti, hogy a meghívók csak értesítés jellegével bírnak s aki tévedésből nem kapja ilyen és reflektál rá, az forduljon dr. Geiger Arthur bizottsági jegyzőhöz.

Értekezlet az alsólendva — muraszombati vasut ügyében.

98.000 vagy 80.000 korona.

A múlt szombaton az alsólendva — muraszombati vasut értekezletge d. e. 10 órákor az állami ovada nagytermében igen nepes értekezlet tartott, amelyen egy Alsólendváról és Belatincezről, valamint Muraszombatról számosan megjelentek.

Alsólendváról jelen voltak: Hajós Mihály ügyvéd, Füss F. Nándor gyógyszerész, Székely Emil főszolgabíró, Pollak Emil tkpárti főkönyvelő, Bellatinicz Zrínyi Károly plébános, Balcz Aladár tisztartó, Piacsek István főerdész, Kolescsényi Ferenc főkönyvelő. Muraszombatról keves kivétellel az egész értekezletge.

A gyűlésen Pósfay Pongráz bizottsági társelnök gr. Batthyány Zsigmond elnök helyett elnökölt, kit halaszthatatlan teendő akadályozták a megjelölésben, a jegyzőkönyvet dr. Csizsár János bizottsági jegyző vezette.

A gyűlésnek igen érdekes, mondhatni izgalmas tárgya volt, amely meglehetősen felzavarta a kedélyeket. Ismeretes dolog, hogy az értekezletge Barthalos István pápai ügyvédet, a kőrend — muraszombati vasut engedélyesét bízta meg vasut kiépítésével, aki kilométerenként 98.000 koronát vett fel építési költségek ezimen.

A jelenleg megvalósuláshoz igen közel álló nagyüzemi — alsólendva vasut engedélyese és építési vállalkozója, Szalay Károly főmérnök s Pagot mérnök, az alsólendvai érdekeltségnek ajánlatot tettek, hogy a most épülő vasutat kapcsolatban az alsólendva — muraszombati vasutat is hajlandók kiegészíteni meg pedig kilométerenként 18.000 koronával kevesebbet, mint Barthalos István, tehát 80.000 koronával.

Nevezett vállalkozóknak ezt az ajánlatát érdekeltség elnöke adta elő az értekezleten és kérte a jelenvöltoakat, hogy tegyék megfontolással tárgyalva azt, mert ezen ajánlat szerint 102.000 koronával kevesebb törzsrészenként kellene gyűjteni a költségtől és magánosoktól, ami a vasut építést jelentékenyen megkönnyítene.

Barthalos István engedélyes szöveget először a dologhoz. Hosszabb beszédet mondott, a melyben azt igyekezett bizonyítani, hogy a vasutépítés ilyen kezdetleges stádiumában epen nem lehet megállapítani, hogy egy kilométer mennyit építhető ki, levén a költségvetés meghatározása tisztán a miniszterium discretionális joga. Mint a vasut építés minden esinjt-bizajt ismerő, ova figyelmeztelte az értekezletet, hogy alacsony költségvetési alapon ne kezdjen el operálni, mert

mikor pedig megint eljött, be sem eresztettem. Azóta nem tudom, mi történt vele.

Ez volt az egyik. A másik. Fráter Aranka, nem sokkal ezután jött hozzáam. Őlyan volt, mint valami koldusszasszony.

Dehogy is gondoltam a boszura. Igazi fájdalom és mély részvét fogott el. Arra kért, hogy szerezsek neki bármínő alást. Eddig nem becsülte meg magát, de ezúttal meg fogja.

Napokig jártam a dologban, fűtől-fához, de végre is csak annyit értem el, hogy beteltem egy dobozkészítő gyárba felkészítő munkásnének.

Eleintén szorgalmasan dolgozott. A tulajdonos még dícsérté is. De nem sokáig tartott a szorgalom. Hamarosan beleunt. Már a második héten kezdett későn bejárni a gyárba s mikor megintették dühösen odavágták, hogy ő nem parasz, aki fél tudjon bajnáiban kelni.

Már akkor kidobták volna a gyárból, csak rám való tekintetből tértek. De mindig baja volt, s ilyenkor mindig a nyakamra jött. Bizonyosan megint kifelé áll a rudja, most is azért jött.

Kertem a baratonat, hogy hivassa be.
— Vagy idegen előtt röstelli magát?
— Oh azon már túl van.

Magas, sovány, fekete ruhás nő lépett be. Fekete kendője a sok használatból zöldre vált már. Korán megöregedett, fakó arca tele volt ráncsal. Csak két nagy fekete szemé özítte meg régi fényét.

Valaha három vármegye fiatalágán versengött ennek a szemnek egy meleg tekinteteert.
— Nos, mi jót hozott? kérdezte az ügyvéd.
— Jót én sohse hozok. Boacsásson meg, hogy megint alkalmatlankodom. Nincs egy fillérem se! Tegnap ota egy falat sem volt a számban.

— Sajnálom.

— Én nem sajnálom, hogy elköltöttem. Hallgassa meg ügyvéd ur, hogy történt a dolog. Vendégloben, már t. i. olyanban, anőnőre nekem telnek, nem tudom megenni az eledelt. A gyárba szoktam magammal vinni mindig valamimivalót és egy kis kávéházbán, a gyár mellett, szoktam megenni. Tegnap is ott voltam. Egyik asztalnál egy ember állt, aki a pincér tegezte, uri módon parancsolgatott és hordatta a konyakot. A ruhája nagyon nyíttes volt, a pincér gyanakodott és a sok parancsolgatás után szerettek volna már intni a pénzért is.

Eppen mikor befejeztem az ebédemet, akkor állt elő a kávéos, hogy fizessem.

— Mi az ördögöl fizessék? kiáltotta a rezeg embert rekedtes nevető hangján. A kávéos rendőrt hivatott s be akarta kísértetni.

A rezeg ember meg részegségében is méltósággal állt föl s valami irasfelet dobott oda a rendőrnök:

— Én Bay Abris vagyok. Az apám Bay Péter volt az alispán! Nemes embert nem szabad elfogni. Csakugyan ő volt. A híres Bay Abris, aki valaha halálig szerelmes volt belém. Kikoszartam, mert örült voltam. Talán én vagyok az oka, hogy tönkrement. Talán az egész ellettel tartozom neki, hát csak kifizethetem érte ezt a kis kontot.

— Kifizette a kontóját? Oda adta az egész heti keresményét?

— Oda hát.

— S Bay Abris ur mit szolt hozzá?

— Semmit. Nem is tudta meg. Azt mondták neki, hogy csak menjen baba, minden rendben van.

— S he én most nem adnék magának semmit? Ehezne és nyugodt lenne, hogy a pénzét oda dobta egy lumpnak a palinkázása fejében?

— Éhezne tovább! Csak nem engedhetem, hogy egy Bayt becsújjanak! Mindnyájunk szegylene lett volna!

A megtört fényű szemekbe mintha egy percre vissza szállott volna a régi fény, a régi büszkeség lángja s megrokkadt termete is egy pillanatra mintha kiegyenesedett volna, míg ismételte:

— Mindnyájunk szegylene lett volna, mindnyájunké, akik nemcsak vagyunk...

Tekintete egy pillanatra mintha ott kalandozott volna a múltban s mintha ott látta volna maga körül repdesni a Fráter-cimer aranydarvát, meg a Bayk ezüstös szárnyu sasmarat — es aztan büszkén nézett az ügyvédre, mintha csak azt akarta volna neki mondani:

— Érted is te ezt? A te apád sziesmes-ter volt!

Hancem hamarosan kiadult ez a büszke tekintet, és a rimánkodó, szegény, levert teremtet lett újra, aki alazattal kérte az ügyvéd urat, „köleszőnözöm” neki nehány koronát...

Vértesy Gyula.

még a magasan tervezett költségvetés mellett is előfordul, hogy az így gyűjtött törzsrészenyek összege nem fedezi a tényleges szükségletet.

Barthalos István szavai nem győztek meg az érdekeltektől, kiknek szeme előtt a 18000 koronás költség radukito esabito kepe lehetett és ilyenkor szivesen járultak hozzá, egy a Pósfay Pongráz elnök által javasolt határozathoz, hogy egy albizottság kezdjen tárgyalásokat az ajánlattevőkkel és szerzősen meggyőződést magának arról vajjon a 80000 koronás ajánlat komoly-e és van-e az ajánlattevőkben kellő garancia arra nézve hogy igértekét be is tudják váltani és képesek a vonatlat 80000 koronás költségvetési alapon kiépíteni.

Dr. Vratarits Iván beszélt még a radkersburgi összekötöttes szükségessé váltáról s ő is azon nézetbenk adott kifejezést, hogy a 8000 koronás ajánlat megérdemli a kérdés tanulmányozását.

Ezután az érdekeltektől megválaszolták az albizottságot és abba a muraszombati érdekeltség részéről kiváltképpen dr. Balthazy Zsigmond bizottsági elnököt, Pósfay Pongráz társelnököt és dr. Czifrák Jánost és dr. Vratarits Iván tagjait. Az előadandó érdekeltség felkérte, hogy Hapjas Mihály elnökelett szintén valasson egy bizottságot a saját kebeléből, Barthalos István is felkérte, hogy a bizottság tárgyalásain vegyen részt.

Ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

— **Dr. Geiger Vilmos** járóorvos szabadságáról vissza érkezett.

— **Takáts László** kinevezése. Városunk dírek szűlőitől Takáts R. István igazgató fiát kintutetés érte. Justh Gyula képviselőházi elnök ki nevezte őt az országába építő mestere. A dízes állást Takáts László 45 pályázó közül nyerte el, kintutetéses diplomája révén.

— **A jegyzők és a Pósfay jubileum.** A muraszombati járási jegyzői kör a Pósfay Pongráz jubileuma tárgyában tegnap d. e. 11 órakor Muraszombathat értekezletet tartott a Dobray-féle vendéglő egyik külön helyiségében. Az értekezleten — melyen Csaplovits Ferenc battányi jegyző, a testület elnöke előkölt — a jegyzők, a felsőlendvai és peresői jegyzők kivételével, akik kimaradásukat kimentették — teljes számban megjelentek. Csaplovits Ferenc meghívta a gyűlésre dr. Czifrák Jánost, aki előadván a rendező bizottság eddigi megállapításait ismertette az ünnepély programját. A jegyzők egyetelműleg elhatározták, hogy az ünnepi misén testületileg fognak megjelenni, részvesznek a díszgyűlésben, ahol a jegyzői kar időközben Horváth László muraszombati központi jegyző fogja tolmácsolni. Valamennyien eljönnek azonkívül a díszbédre is, s ott a jegyzők nevében Szeredy Viktor fog szólni. Megbeszélés tárgya volt ezután a járás népének a részvetele az ünnepségben, miután szóba hozták, hogy az emberek már sürin érdeklődnek a jubileum iránt, E tekintetben azt határozták a jegyzők, hogy a népnek értésére fogják adni az ünnepséget és felhívják a lakosságot, hogy a szent misére és a díszgyűlésre minél nagyobb számban jöjjenek be.

— **A vendéki Magyar Közművelődési Egyesület** folyó évi rendes közgyűlést Muraszombaton, 1908. szeptember 24-én délelőtti 11 órakor fogja az állami iskola helyiségében megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés, 2. Pénztárnoki jelentés, 1907. évi zarszámadás, 3. 1907. évi költségvetés és munkaprogram megállapítása, 4. Tiszttudás, 5. Indítványok. Ezen közgyűlésre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja Pósfay Pongráz, elnök.

— **Meghívás.** A vas megyei általános tanítóegyesület muraszombati járásköre ez évi őszi sorrendben LXV. rendes gyűlést 1908. évi szeptember 10-én délelőtti 9 órakor a muraszombati állami népi-iskolában fogja megtartani, melyre a kör t. tagjait és a népvelékes barátait tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. A múlt tavaszi

körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása, 2. Elnöki jelentés a kör felévi állapotáról, 3. Gyakorlati előadás a rajz köréből, bemutatja Richter József muraszombati áll. iskolai tanító, 4. Tagsági díjak beszédese. (A tagok keretnek a hátralekötött szíveskedjenek befizetni.) 5. A jövő körgyűlés idejének, helyének és teteleinek kitűzése, 6. Indítványok, Takáts R. István, a kör elnöke. Lippay Vendel, a kör jegyzője.

— **A smucig kincstár.** A veszprémi hadijeltek alkalmával milliókat fecsértek el annak kipróbálására, hogy a díeső ármadia hogyan fog futni, ellenben arra nem jut a kincstárnak pénze, hogy a muraszombati járásbírósnak egy pár rongyos faszéket csináltasson. A bíróság egyik tárgyaló teremben t. i. 5 drb szék van, amelyek közül kettőre nem lehet rá ülni haesak az ember a nadrágját nem veszeletelti. Van pedig 6 fűskális, akik akárhányszor valamennyien együtt vannak a tárgyaló teremben, s ilyenkor csak a fele ülhet. Sőt horribile diktó, ezen meglevő székek is maguk az ügyvédek csináltatták a saját költségükön. Hat ez a dolog már igazán botrány és jellemzi a magyar gazdálkodást.

— **Valasztják a községi bírákat.** Az idén ev vegevel lejár a községi bírák mandátuma. Az alisan az új választások tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki.

Rendele. Valamennyi főszolgabíró urnak. Az 1905. evben valasztott községi képviselők és előjárók megbizatása folyó ev vegevel lejárván, felhívom tekintetes urakat, hogy ezen tisztségek 1909. ev január 1-én hatályba lépendő új betöltésére a szükséges előkészítő intézkedéseket már most sürősen meghajják. Nevezetesen: 1. a képviselőtestület által a választmányt küldéssek ki, hogy az 1886. XXII. törvényzikk 39. §-a szerint a valasztók nevjegyzékét össze állítassak össze, 2. az igazoló választmányt az 1886. XXII. t. c. z. 51. §-a szerint alakítsák meg, 3. a választókterületet a képviselő testület által az 1886. XXII. törvényzikk 35. §-a szerint megalkantandók, 5. a választási nevjegyzékekre az érvényesség záradék rávezetendő, 5. a választás határnapját állapítsák meg a folszolgabíró urnak, 7. a választási elnökökre minden egyes községben illetve azok helyetteseik személyes vonatkozólóg legyenek hozzáz javaslatot, mindenesetre felkérdezők őket, hogy ezen tisztséget elfogadni hajlandók-e? 8. felhívandók idejen a képviselőtestület, hogy az 1886. XXII. t. c. z. 77. §-a értelmében jelölő gyűlést megartsák. A jelen rendeletben bekívánt jelentést ezimnek, valamint jelen rendeletment mikénti végrehajtásáról szóló jelentést 30 nap alatt bevarón.

— **A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület** folyó évi október 10. 11 és 12-én Temesváron a polgári lövőda kerében rendezendő országos jellegű baromfi, háznyúl, galamb, bor és gyümölcs kiállításról szóló tervezeteket a napokban külete szét az ország baromfi tenyésztői, bor és gyümölcs termelőinek. A mint a tervezetből kivehető ezen kiállítás terdjai az ideki kiállítás között a legelősből és emellett tömeges állami bevásárlásokról gondoskodás történt, mivel a m. kir. földművelésügyi kormányon kívül az aradi m. kir. jóságigazgatóság a helybeli m. kir. kerületi állat-tenyésztési felügyelőség és egyesületünk is nagyobb bevisarásokat fognak eszközölni.

— **A legkapósabb politikai napilap:** „Az Újság“ főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Geza, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán. Felfelős szerkesztő: Gajári Ödön, társ szerkesztő: Dr. Ágai Bela. Előfizetési árak: Egész évre 28 kor. félve 14 kor. Negyedévre 7 kor. Egy hónapra 2 kor. 40 fill. Hetenként Asszony és Gyermek melléklet. Megrendelő ezim: „Az Újság“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54. „Az Újság“ olvasóterme a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

— **Az alkohol mint táplálószer** már teljesen lejártszotta szerepét. Annak előtte ugyanis azt hitték, hogy az alkohol fontos tápszer, sőt egyéb táplálószeret is képes helyettesíteni. E balhiedelmek a nép alsóbb rétegeiben még most is megvan s a pörnep között általánosan elterjedt az a meggyőződés, hogy az alkohol a munkaképességet fokozza s a testet táplálja.

Ezen téves felfogást már régen megdöntötte az a tény, hogy az alkohol csak izgatoló hat

s pillanatra ugyan felizgatja az ideg- és izomrendszert, de csak azért, hogy utóhatás gyanánt annál nagyobb lankadságot idézzon elő.

Ha az alkohol csakugyan táplálószer volna, amit az azelőtt a fűtési elmélet alapján vélték, abból indulva ki, hogy melegt fejlesz és fűti a testet, ami szintén a táplálás körébe esik, akkor az alkohalnak képesnek kellene lenni arra, hogy a táplálék egy részét helyettesítse ép úgy, mint ha valamely állatot, mely bizonyos mennyiségű hussal és cukorral táplálkozott, még akkor is megtarthatunk rendes testi állományú, ha pl. a cukrot egészben vagy részben zsírral pótoljuk.

Ez a hiányzó vagy elvett tápszer azonban az alkohol nem képes helyettesíteni, amint azt Chauveu életbuvárnak a következő kísérlete bizonyítja.

Ő egy kutya, mely napokont kimért mennyiségű húst és cukrot kapott, két óra hosszat egy eszigerekben futtatott, mi közben az állat mindannyiszor egész könnyedén 20 kilométernyi utat tett meg, sőt e mellett még sulgyarapodást is mutatott. Azután a táplálékból a cukornak egy harmadrészt kihagyta s ezt alkohollal pótolta. Ennek az következménye az lett, hogy a kutya csak 17 kilométerre bírta vinni. Miután a kutya az alkohol adogatás mellett kevesebb munkát teljesített, mind az alkoholmentes napokon: akkor kiindulva azon fűtvevből, hogy az alkohalnak tápszerpótló hatása van, a teststuly lényegesen alaszállott, ami először is a most említett fűtvevből teljesen megafolja, másodsor az állat bizonyítja, hogy az alkohol nem volt képes a hiányzó tápszer helyettesíteni.

Az alkohol tehát az állatot nemcsak lustává tette s munkakedvét lelohasztotta, hanem az állat testét még sorvasztotta is, amennyiben mérgező hatásánál fogva az élő és munkaképes protoplazma egy részét szétbontotta és ürületi anyagokká változtatta.

Az alkohol emélfogva ép olyan mérég, mint minden más mérég, megtámadja és megkárosítja a szervezetet élő alkotórészt s épúgy mint egyéb bódító szerek, sajátságos hatást gyakorol az idegrendszerre, bénítja az idegeket és izmokat s nemcsak egyes szerveket, hanem az összerendeztet gyengíti, az öntudatot elnyomja s a munkaképességet leszállítja; huzamosabb élyezet után pedig az idegelemek protoplazmáját teljesen megmásta s egyes szigerek, különösen a máj, tüdő és a szív működésében súlyos zavarokat idéz elő, melyek sokszor vézes kimenetelűek.

Ily körülmények között az óvatossé meg tartozkodik fog az alkohol bőséges élyezetéről. Hogy az izmok ruganyosságára és a test munkas ellenállási képességére az alkohol kártekonnyan hat, azt a legkülönözöbök sportkedvelők már régóta tudják; a kerékpározók, birkózók, evezők és messzire gyaloglók biztos versenést szenvednek a mértékletes versenyzőkkel szemben, haesak kisebb mennyiségű alkoholt is fogyasztanak.

— **Divat Újság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedve postán való széküldéssel, két korona 20 fillér. Előfizetni legelyszerűben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. sz. házában van.

Apró hirdetések.

Verik Gergely szőlészeti munkavezető Muraszombathat állást elfoglalta, a ki munkásságát igénybe ohaítja venni, a gazdákort iródjában jelentkezhetik.

Szénát és erő takarmányt közvetít a gazdák, ha ez iránt megkeresik.

Eladó ezüst nyulak. Most Lajos muraszombati ezüst nyul tenyészetéből kiváló, fajtisza példányok eladók a következő áron: 3 hónapos nyul darabonként 4 korona, 5 hónapos 6 korona, tenyészképes 10—20 korona, 18 hónapos bak 20 korona.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdákort könyvtára nyitva van naponta délelőtti 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerden delután 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Az összes iskolai nyomtatványok kaphatók Balkányi E. papirkereskedésében Muraszombathat.

3384/1kv. 1908.

Hirdetmény.

Felsőszentbenedek (Káncsöz) község telek-könyvei a bírtok szabályozás következtében alakították és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXXIX. t. cz., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. czikkek a tényleges bírtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott elhelyesítésével kapcsolatosan foganatosították.

Ezt a kir. telekkönyvi hatóság azzal a felhívással teszi közzé, hogy:

1. mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide érve e §§-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. czikk 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutatják, e végből törési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi márczius hó 3-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben ide érve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges bírtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében, ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellenmondásait hat hónap alatt vagyis 1909. évi márczius hó 3-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtás, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk, többé figyelembe vételül nem fog.

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok akik az 1. és 2. pontban körül írt esetekben kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogaitak bármely irányban sértve vélik ide érve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják: e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz, hat hónap alatt, vagyis 1909. évi márczius hó 3-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határ idő elhullta után az átalakítás-kor közbejött teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az idő közben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is esatoltak, vagy ilyeneket például benyújtanak az eredeti-telket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Miről értesítetnek,

1. A kir. járásbírósg vezetőjének.

2. A járási szolgabírói hivatalnak

3. A „Muraszombat és Vidéke“ kiadóhivatalának.

4. A kir. járásbírósg hirdetési tablajára kifüggesztes végett.

5. A kir. telekkönyvi hatóság hirdetési tablajára kifüggesztes végett.

6. A község bírójának 120 példányba, kifüggesztes és az érdekeltek felelnek leendő közbesítés végett.

A község előjáróságának:

7. Felsőszentbenedek.

8. Rátkaak.

9. Alsószentbenedek.

10. Úrdomb.

11. Úriszék.

12. Tótkeresztur.

A körjegyzőségnek:

12. Mártonhely. 13. Úrdomb.

14. Tótkeresztur. 15. Párto-falva.

16. A Budapesti közlöny kiadóhivatalának. Budapest.

Muraszombat, 1908. augusztus 21. A kir. járásbírósg, mint telekvi hatóságnál.

Aczél, kir. járásbíró.

Csepeljünk motorral.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű gazdaközönséget, hogy csepőgépjeg és ipartelep hajtására egy legujabb szerkezetű

benzin motort

fogunk bemutatni üzemben 1908. október hó 11-én és az azt követő három napon Muraszombatban, fióktelepünk helyiségének udvarán (Derék-utca, Kúhár János-féle ház), mely alkalommal a benzin motor egy favágó körfűrészt fog hajtani.

Ilyen üzem-gép Muraszombatban bemutatva még nem volt, így ezen rendkívüli szemléltető alkalmat különösen ajánljuk a t. lakaközönségnek meglekintésre.

Felvilágosítással ugyanott díjmentesen szivesen szolgálunk.

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank r.-t.

Áruosztálya.

Széna eladás.

Kitünő minőségű ló-széna kapható métermázsánként 10 koronáért Neumann Adolfnál Muraszombat.

Ki szép akar lenni használnjon Mintsek-fele

Aranka-Crémét.

Egy tégely ára 1 korona, nagyobb rózsán szímben 2 korona, Aranka szappan 70 fillér, Aranka moszdó víz 1 korona, Aranka hűgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek öszül a haja használnjon Aranka haj-ijfítőt 1 üveg utasítással 2 korona.

Ki gyönyörű szőke haját akar használnjon Aranka hajszőkitőt 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor.

Kapható: Muraszombatban Böles féla gyógyszerárban vagy a **Mintsek Géza** vegyszertári laboratóriumában

Kecskemét.

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.

Hólyag papir

befőzéshez, finom minőségű jutányos áron kapható:

Balkányi Ernő papirkereskedésben Muraszombat és Alsótdnya.

Nem kell külföldről hozatni

mikor illhon is éppen olcsón vásárolhatunk:

Toronyharang ébresztő óra 5.40

Dupla harangos „ „ 5.50

Egy csengővel „ „ 4.00

2 évi írásbeli jótállás minden órához

őzv. HARTMANN FRIGYESné

órás Muraszombat

a gyógyszer-tár mellett.

Falusi iskolások tankönyve.

Irta: Györffy János.

Kapható: Balkányi Ernő könyvkereskedésben Muraszombat.

! Nélkülözhetetlen utmutató !

Körjegyzői, ügyvédi, járásbírósgai és magán hivataloknak, községi bíráknak, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombatjárás községeinek névjegyzéke

Felüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postája, lakosainak száma, A bíróság kiküldött és vegrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésben Muraszombat.

Muraszombat és Vidéke

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 kor, felévre 3 kor.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- shólyakbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsavdus, rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosilag ajánlja. Orvosilag ajánlja.

Ivógyógyomdra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence díllt hurutjainál, húgykő- és fővényképzőpésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bálmalmainál kitünő hatásúnak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatórsága Buziásfürdő.